

Skolledningsnytt nr 9/2025, Lokalförening Göteborg

Ledare: Arbetsledningsprerogativet – betydelsefullt begrepp som kommer med stora skyldigheter

Vi har fått till oss en del skav och brister kring arbetsgivarens agerande när det kommer till dess förmåga att ta ansvar för sina skyldigheter i samband med utövandet av arbetsledningsrätten. Vi uppfattar att dessa allt som oftast är baserade på enskilda chefers idéer om problemlösning, och i ett skolområde på ren och skär undfallenhet att följa lag och föreskrifter – regler som likt lag skall följas.

Sveriges arbetsmarknad vilar på en lång tradition av fackligt engagemang för arbetstagarnas rättigheter till liv, hälsa och trygga arbetsförhållanden. I Saltsjöbadsavtalet från 1938 kom arbetsgivar- och arbetstagarparterna överens om en stilbildande modell som hanterar villkoren utan statlig inblandning. Det är sedan dess överenskommet att det är arbetsgivarens grundläggande rätt att leda och fördela arbetet, och på motsvarande sätt är det avtalat att arbetstagarnas prerogativ är att bli lyssnade till. Och för att rätten att bli hörd ska vara meningsfull måste fackföreningen höras innan arbetsgivaren kommit så långt i sin beslutsprocess att det är för sent att påverka den. Sacorådsförbundens tolkning av kollektivavtalet Samverkan Göteborg ger därför att arbetsgivaren skall iakta fyra möten med adekvat processtid emellan inför sin nya eller förändrade verksamhet. Många förvaltningslokala samverkansöverenskommelser benämner dessa fyra som (1) information, (2) tidig dialog, (3) fördjupad dialog och (4) beslut. (forts på nästa sida.)

Susanne Allered, ordföranden i Lokalförening Göteborg

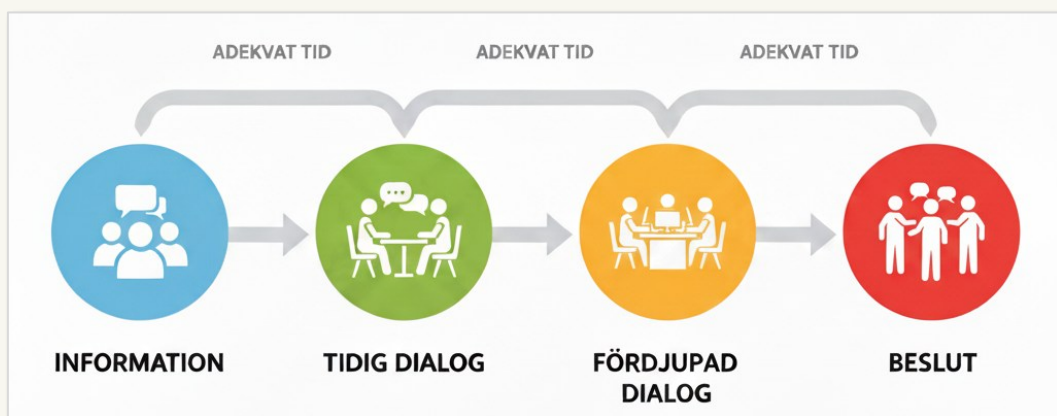

I det här numret av Skolledningsnytt finner du också texter om:

• Skolledarnas dag 2025	• Gratis influensavaccin	• Ett livsviktigt tillfälle om PLR
• Skrivelse – tidsbegränsad tjänst som förstelärare	• Bokutlottning	• Nytt professionsprogram

Ledare (fortsättning)

Kom alltså ihåg: Fyra möten med adekvat tid emellan för att kunna gå från information till genomförande! Är du minsta fundersam kan du som vår medlem alltid rådgöra med oss, oavsett om dina frågor utgår från att du har 'chefshatten' eller 'medarbetarhatten' på huvudet.

Med arbetsledningsrätten kommer per automatik ett mycket stort ansvar att följa lagar, föreskrifter, kollektivavtal med mera. En chef som gör så anses följa den sed som skall vara gällande i arbetslivet. Medan en chef som till exempel ignorerar sitt ansvar för att följa föreskrifter om den organisatoriska- och sociala arbetsmiljön (OSA:n) bryter mot god sed på arbetsmarknaden.

Med bland annat bakgrund i skav och brister vi fått till oss bjöd vi in HR-avdelningarna från de fyra skolförvaltningar i Göteborgs Stad till ett frukostsamtal, och den här gången utifrån temat arbetsledningsprerogativet. Tre HR-chefer och en större grupp HR-medarbetare kom till oss, och den balanserade dialogen under frukosten kretsade mycket kring beteenden som vi gemensamt kan godta som exempel på god sed på arbetsmarknaden. Vi ser dessa samtal som inspirerande och som steg i rätt riktning mot gemensamt önskad arbetsmiljö.

Skolledarnas dag 2025

Onsdag den 3:e september och dagarna runt omkring firade och uppmärksammade vi medlemmar på olika håll i våra utbildningsverksamheter. Vår styrelse ordnade frukost på ett flertal ställen, och det var många fina samtal runt en fralla eller skål med yoghurt. Vi skulle dock gärna vilja träffa fler av er under hösten. Skriv en rad till föreningens [sekreterare](#) så planerar vi för ett besök hos dig och kollegorna.

Nedan finns ett antal bilder från olika sammankomster, och bäst av allt var dialogerna runt borden.

Gratis influensavaccin – en arbetsmiljösatsning för både medarbetare och skolledning

Under hösten erbjuds all personal inom förskolan gratis influensavaccin. Det är en satsning som stärker arbetsmiljön och samtidigt gynnar oss rektorer – professionellt, ekonomiskt och personligen. Initiativet kommer efter önskemål från både politiken, medarbetare och fackliga företrädare, och vi ser det som ett välkommet steg i rätt riktning för att skapa en friskare och mer hållbar arbetsplats.

När medarbetare vaccineras mot influensa minskar risken för sjukfrånvaro under höst- och vintersäsongen. Det skapar kontinuitet i verksamheten och trygghet för barngrupperna – något som är avgörande för kvaliteten i förskolans arbete. För oss rektorer innebär det färre bemanningsproblem, färre avbrott i det pedagogiska arbetet och ett mer stabilt arbetsklimat. Eftersom frånvaro tar en hel del tid att hantera kanske detta kan ge mer tid för återhämtning.

Minskad sjukfrånvaro leder till ett minskat behov av vikarier, vilket i sin tur ger ekonomiska besparingar. Det frigör resurser som i stället kan användas till att utveckla verksamheten eller avlasta personal och rektorer ytterligare. Även vi som skolledare rör oss ofta i miljöer där smitta förekommer. Att kunna vaccinera sig kostnadsfritt under arbetstid ger ett konkret skydd som gör det lättare att hålla sig frisk under de mest intensiva perioderna. Det stärker vår närvaro och möjlighet att stötta personalen på plats.

Vaccinationen är frivillig och förskolans skolledare tar tagit emot önskemål om vaccination för att kunna beställa vaccindoser i god tid. Vaccinationen planeras att erbjudas med start i november. Även om beslutet att ta vaccinet är individuellt, är det tydligt att erbjudandet gynnar hela förskolans organisation – från barnen till ledningen. Det här är ett exempel på hur riktade, hälsofrämjande satsningar kan få stor effekt i vardagen, och vi ser positivt på att förvaltningen prioriterar allas vårt välmående.

Helén Löfgren, rektor i förskolan

Ett livsviktigt tillfälle om PLR

Alla vet vi ju en hel del om HLR. Vi har fått öva och pröva vid olika tillfällen. En del av oss har nu också fått börja lära oss om PLR – Psykisk Livräddning. I början på september var vi drygt 20 skolledarskyddsombud som tillsammans med Linda Olsson från SPIV (Suicidprevention, i samarbete med studieförbundet Sensus) fick möjlighet att lära oss om hur vi kan möta människor som tappat livsviljan eller befinner sig i en kris.

Under eftermiddagen med Linda behandlade vi hur vi kan prata om det som känns svårt och tungt, samt om när det är akut läge och hur vi där och då hjälpa någon vidare. Det medmänskliga mötet är i fokus och syftet med utbildningen var att ge en grundläggande förståelse gällande vad suicidalitet innebär och hur det kan förklaras. Vi fick samtala med varandra i par och därefter dela med alla i gruppen. Vi fick möjlighet att ta del av verktyg för samtal samt strategier för hjälp och självhjälp. Dessa insikter och möjligheter till medmänsklighet vill vi att fler ska få möjlighet att få ta del så vi tar frågan vidare till våra olika förvaltningsledningar för bearbetning.

Mer information om SPIV kan du också ta del av via deras hemsida suicidprev.se. Där finns ett samtalsmaterial om suicidalitet utifrån kampanjen 'Steg för livet' samt ytterligare material i form av film och foldrar/affischer att ladda ner. Tillsammans kan vi hjälpas åt att hitta vägar för att ge varandra stöd och hjälp.

Det som berörde flertalet av våra skyddsombud starkast under utbildningen var att så många människor som 300 000 årligen bär på suicidtankar. Om vi vågar tala om suicid så kan vi hjälpa till att ta bort skam och skuldbeläggelse över psykisk ohälsa, vilket gör att fler kan få hjälp och stöd. Utbildningen öppnade många ögon och att jag som enskild kan göra skillnad genom att lyssna och bry mig om hur människor i min omgivning mår – oavsett om de är barn, ungdomar eller vuxna.

Du som vill veta mer direkt kan med fördel läsa mer på Folkhälsomyndighetens hemsida där man samlat frågor och svar kring suicid och suicidprevention. Klicka på deras logotype nedan för att öppna aktuell webbsida.

Skrivelse – tidsbegränsad tjänst som förstelärare

Bland skolledare inom Göteborgs Stad har det en länge tid funnits en önskan om att arbetsgivaren Göteborgs Stad ska omförhandla de s k förstelärartjänsterna från tillsvidaretjänster till tidsbegränsade tjänster. Det är också vår fasta övertygelse att detta önskemål även återfinns bland en majoritet bland stadens lärare. Vi har sänt en skrivelse till förvaltningsdirektörerna för Förskole-, Grundskole- och Utbildningsförvaltningen där vi i tre punkter motiverar vårt önskemål. Vidare exemplifierar vi också flertalet förväntade positiva effekter av en sådan förändring.

Vi bilägger den 3-sidiga skrivelsen i sin helhet till det här numret av Skolledningsnytt och du finner den genom länken [här](#) eller på bilden nedan.

SVERIGES SKOLLEDARE

2025-09-18

För-, Grund- samt Utbildningsförvaltningen i Göteborgs Stad:

- Förvaltningsdirektör Förskoleförvaltningen Johan Olofsson
- Förvaltningsdirektör Grundskoleförvaltningen Maria Andersson
- Förvaltningsdirektör Utbildningsförvaltningen Tomas Berndtsson

Sveriges Skolledare Göteborg:

- Anders Ehlén, Ordförande Sveriges Skolledare Göteborg
- Martina Bille, Ombud Sveriges Skolledare Förskoleförvaltningen
- Jessica Thompson, Ombud Sveriges Skolledare Grundskoleförvaltningen
- Martin Jonson, Ombud Sveriges Skolledare Utbildningsförvaltningen

Behov av att omförhandla förstelärartjänster från tillsvidaretjänster till tidsbegränsade tjänster inom Göteborgs Stad.

Bakgrund:

Bland Göteborgs stads skolledare har länge funnits en önskan om att Göteborgs Stad ska omförhandla de s k förstelärartjänsterna från tillsvidaretjänster till tidsbegränsade tjänster. Det är också vår fasta övertygelse att detta önskemål även återfinns bland en majoritet bland stadens lärare, vilket bl a påvisats genom enkätundersökningar genomförda av Sveriges Skolledare inom Grundskoleförvaltningen.

Motivering:

Motiveringen med att genomföra denna förändring gällande tjänster som förstelärare kan sammanfattas enligt följande:

- **Tidsbegränsad anställning/uppdrag.** Rådande situation med att dagens förstelärare är tillsvidareanställda inom Göteborgs Stad medför en olycklig statisk situation och skapar därmed lägre grad av effektivitet i verksamheten. I stället bör Göteborgs Stad övergå till ett system där förstelärare har tidsbegränsad uppdrag/anställning. Då uppnår vi följande positiva effekter:

Bokutlottning

Som du vet så har Skollagen förtydligats kring elevers tillgång till bemannade skolbibliotek på den egna skolenheten. Därför är vi glada över att den här gången kunna lotta ut böckerna av bland annat Jonna Bruce som behandlar hur man får till ett hållbart skolbibliotek respektive visar praktiska tillvägagångssätt på hur du som skolledare leder en läsande skola.

Du som vill vara med i utlottningen klickar på länken [här](#) snarast dock senast fredag 10:e oktober. Vinnarna meddelas per mejl och presenteras i kommande Skolledningsnytt.

I samband med tidigare utlottningar har ordförande Susanne Allered delat ut boken Europas bästa tågresor till Ayla Jamei.

Den 1 september startade det nationella professionsprogrammet som erbjuder rektorer, lärare och förskollärare nya möjligheter till kvalitetssäkrad kompetensutveckling under hela yrkeslivet. I förlängningen ska det bidra till att öka likvärdigheten i utbildningen för barn och elever. Förordningen SFS 2025:280 innehåller bestämmelser för programmet och du finner den på [Riksdagens hemsida](#). Förbundets tidning **SKOLLEDAREN** har också behandlat viktiga förutsättningar för ett lyckat genomförande.

Har ni behandlat programmet på den APT där du är medarbetare? Om inte så rekommenderar vi att du för upp den punkten på er dagordning. Vi ser gärna att du även har programmet i åtanke när du och din chef pratar om din kompetensutveckling vid kommande medarbetarsamtal!